

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum

In Duos Libellos Partitum

De Decimis, oblationibus, Sepulturis, bonis Parochorum, aliisque scitu
utilissimis materiis

Engel, Ludwig

Salisburgi, 1668

§. 2. Quo fundamento aliis præter Parochum jus decimandi competere
poßit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40891

30 Pars IV. Caput I.

patrimoniali vel singularis privilegij.

§. II.

Quo Fundamento aliis præter Parochum Ius declinandi competeret possit.

1. Ecclesiastici acquirunt decimas ex privilegio, incorporatione, præscriptione, & donatione laicorum,
2. Quid requiratur ad præscriptionem decimorum.
3. Laici quamvis sint incapaces decimorum, possunt tamen aliquot modis eas habere.
4. Præscriptione etiam immemorali non potest Laicus Ius directum decimandi acquirere.
5. Neque etiam Consuetudine generali alicuius loci.
6. Laici multi habent decimas cum periculo animarum suarum.
7. Ex temporis immemorialitate presumuntur omni meliori modo pro decimis Laicorum.
8. Quid intersit an Laicus præscriperit decimas, vel an tantum ex præsumptione renlinquatur in possessione.
9. Præsumptiones præsumptionibus eliduntur.
10. Ex immemorialitate non oritur præsumptio Iuris & de jure.
11. Immemorialitas etiam tunc est, quando non constat de initio possessionis, licet constet contrario.

12. ✓

12. An tempus immemoriale debeat 100. annos excedere.
13. Negativa probatur.
14. Qualiter probetur immemorabilis.
15. Notabilis limitatio in causa decimarum.
16. Prohibitio Concilij Lat. potest consuetudine abrogari.
17. Illa prohibitio videtur tantum procedere in infestatione perpetua.
18. Ex consuetudine potest valere, ut unus laicus Ius utile in alium alienet.
19. Obligationi praestanti servitia feudalia, & canonem Emphyteuticum potest prescribi.
20. Ius utile potest quidem prescribi contra laicos sed non contra Ecclesiam.
21. Prescriptio non procedit contra prohibitio- nem Iuris publici.
22. Differentia, cur magis res Ecclesiae immo- biles prescribi possint, quam Ius utile de- cimandi.

Quamvis regulariter omnes De-
cimæ ad Parochum spectare cen-
seantur, sunt tamen de Jure aliqui
modi proditi, quibus Jus decimandi
ad alios non solum Ecclesiasticos, sed
etiam Laicos transferri potest.

Enim verò Ecclesiastici ex privile-
gio Papali, per incorporationem Pa-
rochiarum Monasteriis aut Canoni-

catibus saetam, & per præscriptionem
Decimas acquirunt. Item Laici, qui
justè habent Decimas, possunt eas ali-
cui alteri Ecclesiæ, quæm suæ Paro-
chiali, maximè verò euidam Mona-
sterio solius Episcopi accedente con-
sensu donare. c. cum Apostolica 7. de
bis qua fiunt à Præl.

Dico, si Laici justè habeant deci-
mas, alias enim donatio à laico ne
quidem præscriptionis titulum parat
e. dudum ibi Pan. h. t. quod tamen li-
mitat Rebuf. tract. de decim. c. 13 n.
93. ut illi qui receperunt decimas à
manibus laicorum, quamdiu vivunt,
præscribere nequeant, secùs verò co-
rum successores in bona fide existen-
tes, saltem tempore immemoriali,
neque successori in dignitate nocet
mala fides antecessoris, quia non ab
ipso, sed à superioris institutione
causam habet. gl. sing. in c. cura in
fin. De jure Patron. quæ glossa gene-
raliter loquitur de præscriptione, nec
requirit immemorialem, & planè
videtur, quod ipse titulus successio-
nis

nis in beneficio vel dignitate, ex quo
Prælatus vel beneficiatus etiam plerumque sub juramento (quod in confirmatione seu investitura præstat) tenetur defendere & conservare jura suæ Ecclesiæ, sicut est justus titulus ad possessionem talium decimarum (supposito quod aliunde nesciat vitiosam) pro suo adipiscendam vel retinendam, ita etiam ad præscriptionem ordinarii temporis 40. annorum. *tex. not. in L. fin. ff. pro suo.*

Circà præscriptionem Decimarum **2**
notandum est, quod allegans præscriptionem contra Parochum debeat vel tempus immemoriale, vel saltem 40. annorum cum titulo probare, propter præsumptionem Juris quæ militat pro Parocho & contra præscribentem *cap. 1. de præscript. in 6. junct. c. 2. De restit. spol.* Idem dicendum circa Parochias Monasteriis pleno Jure incorporatas, ita ut Decimæ earum non nisi 40. annis cum titulo contra Monasterium præscribantur, quia per incorporationem,

34 *Pars IV. Caput I.*

Monasterium habetur loco Parochi
Decisio Rotæ apud Tamb. De Iure Abb.
tom. 3. dec. 120. n. 11. Quod si au-
tem præscriptio allegetur contra ali-
am Ecclesiam, euitanum ex privile-
gio vel etiam præscriptione Decimæ
competebant, sufficiet posse probare
possessionem bona fide per 40. an-
nos continuatam *d. cap. i.* imò con-
tra Clericum privatum vel Laicum
10. anni inter præsentes & 20. in-
ter absentes cum titulo, & sine titulo
30. sufficient. quia hic nec præsum-
ptio Juris adest, nec favor Ecclesiæ, ob
quem quadragenaria præscriptio
requiratur. *Pet. Rebus. Decim. q.*
I 3. n. 100.

3 Laici quidem de Jure omnes sunt
incapaces Juris decimandi, tanquam
spiritualis & propter spirituale Ministerium
competentis c. causam 7. de
præscript. & c. quamvis. 17. b. t. Ni-
hilominus I. ex privilegio Papali Jus
decimandi acquirere possunt: quia
non excedit vires Papæ, Laicum ad
Jus spirituale habilitare & secundum
quid

quid Clericis æquiparare, sicut defacto
ad Jus patronatus, quod spirituale est,
omnes Laici habilitati sunt.

II. Ante Concilium Lat. quod proba-
biliter fuit habitum Anno salutis
1179. vid. Henri. Canif. de decim. cap.
13. n. 6. Laici poterant Jus deci-
mandi ab Ecclesia in feudum vel Em-
phyteusim accipere, quia tunc tan-
tum acquirebant Jus utile & tempo-
rale non dire&um & spirituale, per
dictum verò Concilium Lat. id pro-
hibitum est. c. 1. 16. q. 7. Si tamen ali-
cuius Majores ante concilium Deci-
mas in feudum accepissent, is etiam
num hodie eas rectè retinere posset.
arg. cap. 2. §. sanè de Decim. in 6.

III. per contractum locati-
onis aut ususfructus etiam Laici
decimas habere possunt, quia tunc
nihil de dominio Iuris spiritualis in il-
los, sed tantum commoditas quædam
percipiendi Decimas, non tanquam
sibi sed Parocho debitas transfertur

IV. Quædam decimæ sunt merè pro-
fanæ & Laicales quas olim Domini su-

is prædiis deinde subditis in usum
fructum feudum vel Emphyteusim
datis tanquam loco tributi, pensio-
nis annuæ vel Canonis imponebant.
Greg. Tholos. in Syntagm. Iuris lib. 2. c.
20. quo etiam referri posse videtur
illa portio vini, quæ ex quibusdam vi-
neis, præsertim in Austria exigitur, &
vulgo Bergrecht appellatur.

V. Laici conversi seu religiosi de-
certo aliquo ordine, uti sunt Equites
Mellitenses, Teutonici &c. decimas
quoq; possidere possunt c. 3. *De priv.*
Panorm. in c. quamvis 17. b. t.

Præscriptione autem etiam imme-
moriali ex communi DD. opinione
laicus *Decimas*, quoad titulum domi-
nij directi acquirere non potest, quia
est incapax possessionis, sine qua non
currit præscriptio. *cap. causam 7. De*
præscript. Unde non obstat, quod à
quibusdam in contrarium opponitur
videlicet quidquid per privilegium ac-
quiriri potest, id etiam possit per præ-
scriptionem immemorialem, quam
constat habere vim privilegij per tex-

Egl.

¶ gl. in c. super quibusdam De V. S.
atqui Ius decimandi Laicus per privi-
legium acquirere potest, ut dictum.
ergo, &c. nam negandum est suppo-
situm, quod ex persona Laici detur
immemorialis Decimarum præscri-
ptio; datur quidem immemorialis *de-
tentio*, quæ facti est, sed ex defectu pos-
sessionis & propter Iuris resistenti-
am, non datur immemorialis *præ-
scriptio*.

Similiter nec consuetudine gene-
rali alicujus Provinciæ introduci po-
test, ut Laici passim Decimas Iure Do-
minij directe sibi vindicent, quia im-
primis hæc consuetudo foret irratio-
nabilis, ut Laici sine omni causa id
habeant, quod Deo & Ministris ejus
in recognitionem universalis Domi-
nij & propter spirituales labores de-
betur; deinde hæc consuetudo dam-
nificaret Ecclesiæ, eas Decimis pri-
vando, meritò proinde invalidata in-
telligeretur. *in c. i. De consuetud.*
Notanter autem hactenus loquor de
Iure directe decimandi, nam quid di-

cen-

cendum sit de Iure utili , paulò in-
ferius ad finem hujus §. exponam.

Grandis igitur est difficultas quo-
modo defendendi sint Laici , qui pas-
sim in nostris partibus Decimas non
ex titulo ususfructus , vel locationis,
sed Iure proprietatis sibi vendicant,
nec Privilgium Papale , nec infeuda-
tionem ante Concilium Lat. factam
ostendere possunt , nesciunt tamen
quo Iure vel titulo primitus accepe-
rint ?

7 Vereor , ne multi Laici cum anima-
rum suarum periculo Decimas deti-
neant . jux . t. in cap. prohibemus h. t.
quando experientia constat , à tempo-
re , quo hæreses ordinem & tranqui-
litatem Ecclesiæ turbârunt , eò teme-
ritatis perventum esse , quod præter-
tim Patroni & Advocati Ecclesiarum
Iura & redditus Ecclesiasticos , quasi
liberè in suam utilitatem convertant
Parochos & Beneficiatos etiam non
requisito Episcopo , & nescio quibus
cum illicitis pactis instituant , desti-
tuántque . Quare optandum fore
mag.

magnoperè, ut quidam Laici saltem opulentiores ad eligendam viam tutiorem & exonerandam suam, aut suorum Majorum conscientiam induci possent, ut Decimas aliaque Iura Ecclesiis Parochialibus restituerent. verum quia prædicti excessus non sunt de omnibus Laicis præsumendi, & sati colligitur ex Iure & DD. olim non fuisse infrequens, quod Laicis vel ob merita sua in Ecclesiam, vel ob ipsius Ecclesiæ utilitatem Decimæ vel ex privilegio aut per contractum feudalem concederentur: idecirco in proposita quæstione duos casus principales distinguo.

I. An Laici habeant decimas à tanto tempore, ut nec de *initio* nec de *contrario* constet?

II. An habeant Decimas à tanto tempore, ut de *initio* possessionis quidem non constet, constet autem de *contrario* v.g. ex libris antiquis vel instrumentis authenticis, ex quibus ostenditur, quòd Decimæ ante annos 100. vel 200. adhuc pleno Iure penes Ecclesiam fuerint? Quod

Quod attinet ad primum casum, dico, quamvis Laicus Decimas praescribere etiam tempore immemorали non possit, operatur tamen hæc immemorialitas temporis, quod ex ea presumatur, antecessores Laici omnimejori modo sive deinde per privilegium, sive per infeudationem ante Conc. Lat. decimas acquisivisse. arg. c. super quibusdam de V. S. c. 1. de praescript. in 6. l. hoc Iure. §. ductus a qua. ff. de aq. quot. & aestiu. Pulchre ad propositum loquitur Giken. de praescript. p. 3. c. 8. n. 23. Quamvis inquit 100. imò 1000. annorum possessio, ubi de non justo primordio constat, non minuat possessionis causam, cum in persona possessoris & Maiorum & Authorum ipsius tale ius coalescere non potuerit c. causam illarum praescript. tamen ex quo de hujusmo reliquo exordio non constat, & talis res si satis quæ ex causa Laico aequiri possit, extitur istimandum est, quod cum tot anno acrum intervallo nemo ipsi quæstionentinebaverit, justam quoque initij ratiopleta

nem

nem fuisse. Cūm enim tam varij
sint casus, ex quibus instrumenta in-
tercidere, vel interverti possint, videlicet
incendium, furtum, injuria concer-
pentium, vetustas ipsa omnia paula-
tim hauriens, infirmitas memorie
ignorantium, quo loco quid possum
aut conditum sit, fiducia sui Iuris ex
tam longa & inconcessa possessione,
non debet Ecclesia in tot humanae
conditionis casibus occasionem que
ex inopinato casu suo lute evertendi
aucupari, cuius forte Maiores pro-
pter optima in Ecclesiam merita de-
cimas quasi pro recompensatione
ordio acquisiverunt, quo etiam referri pos-
sunt quae infra n. 18. dicentur.

Sed, inquires, quid interest an Lai-
cus præscriperit Decimas, vel an in
illarum possessione & perceptione
relinquatur? Rz. Differentiam Jain-
tum si satis insinuatam esse, si enim ponat-
tur Laicum præscripsisse Decimas,
anno acquisivit Dominium Iuris, & id re-
tinebit, tametsi aliquando post com-
pletam præscriptionem emergat ti-
tulus

tulus & initium inhabile, quia im-
posterum non amplius possidet De-
cimas ex primo illo titulo, sed ex Iure
præscriptionis. Sin autem Laicus
tantum ex præsumptione boni tituli,
quæ oritur ex immemorialitate tem-
poris relinquatur in possessione, pri-
vabitur haec possessione, si per Paro-
chum de vitioso initio convictus fue-
rit. *Felin. in c. accedentes. n. 6.* Et i-
c. cum ex officii. n. 13. de præscripti-
onibus. Non obstat quod dicit Vasq. illus.
Controv. p. I. lib. 2. c. 81. n. 12. Et si
licet constet de uno titulo inhabili-
nihilominus ex diuturnitate tempo-
ris de alio meliori ex postfacto tu-
perveniente præsumendum esse :
quod ex antiquitate temporis si
cum non tantum unum, sed etiam
plura, si necessaria sint, præsuma-
tur. Non obstat, inquam, ut ut-
nim hoc forte procedat in aliis causis
in quibus Successores saltem medi-
ti in bona fide existentes per long-
simum tempus præscribere possul-
tametsi Antecessores eorum fuer-

in mala fide *Fachin.* lib. 8, *Controv.* c.
27. vers. nec obstant. *Cov.* de *præscript.*
p. 2. §. 9. n. 7. secūs tamen est in
causa decimarum, in qua nulla *præ-*
scriptio Laicum juvare potest. Pro-
pterea quando *Parochus* probat vi-
tiosum initium possessionis, habet
triplicem fortissimam *præsumptio-*
nem pro se, unam ex incapacitate
Laici, alteram ex jure ipso, quo om-
nes *Decimæ* ad *Parochum* spectare
censentur. c. 2. *de restit. spol.* tertiam ex
demonstratione vitiōsi initij in pos-
sessione *Laici*: dum contra *Laicus* so-
lam & unam *præumptionem ex im-*
memorialitate temporis prætendere
potest: notorium est autem, unam
præumptionem aliis *præumptioni-*
bis pluribus & fortioribus penitus e-
lidi ac enervari *arg.* c. *in nostra* 4. *De*
procurat. L. Divus. 7. *de in integ. restit.*
Neque verum est, quod quidam con-
tendunt, ex immemorialitate tempo-
ris oriri *præumptionem Juris & de*
Jure, contra quam non admittatur
probatio in contrarium, Etenim nul-
la est

la est præsumptio Juris & de Jure, nisi
quæ expressè in aliquo Canone vel le-
ge contineatur, quod de immemori-
alitate temporis non reperimus, eam-
que ob causam contra probatam im-
memorialitatē admittendas esse pro-
bationes de vitioso initio recte do-
cent Arnold. Rath. tract. de usu cap. c.
§. assērt 47. n. 2. & 3. Henr. Canis.
de Decimis cap. 9. in fin. Fâchin. Con-
trov. l. 8. c. 33.

In altero casu principali potissima
difficultas dependet ab eo, an dicatur
tempus immemoriale, quando quidem
non constat quo *initio* cæperit pos-
sessio, constat autem de *contrario*,
quòd scil. ante tot & tot annos nec-
dum apud antecessores moderni pos-
sessoris fuerit. Nam si dici debeat
tempus immemoriale, de cuius initio
non constat, habebit Laicus præsum-
ptionem Juris ex immemorialitate tem-
poris pro se, & relinquendus erit in
possessione Decimarum, usque dum
Parochus vitiosum initium ostendat.
Licet enim non desint, qui cum Host. et al.

in c.

in c. cum Apostolicæ h. t. n. 10. & Canisio de decim. cap. 13. n. 9. putent, non sufficere immemorialitatem temporis, contraria tamen sententia æquitati magis convenit, ne quis ob difficultatem probationis facile suo jure privetur, & ne nihil antiquitati temporis tribuatur. *Eutrius & Imola* in d. c. cum Apostolica. aliquique apud Cov. lib. var. ref. c. 17. n. 5. citati. Sanè hæc quæstio non tantum vix apud aliquem authorem in terminis reperitur, sed à plerisq; confunditur, idem & nulla inter contrarium & initium pos. distinctio adhibetur. ut per gl. in c. 1. rario, in v. memoria de præscript. in 6. Ma- nec- scard. de probat. vol. 2. Concl. 1042. pos. imò in d. c. 1. exprefse dicitur illa im- ebeat memorialis præscriptio, cuius con- nitio trarri memoria non existit. Verùm fre- II sum- quentiū DD. supponant rectè dici tem- possessionem immemorialem, quam- rit in vis constet, quòd aliquando contra- dum ium fuerit, dummodo de initio præ- ndat. entis possessionis non constet. *Cra- Host. et a. de antiq. temp. p. 4. sect. absolu-*

tis

tis differentiis omnium clarissimè Molina de I. & I. tract. 2. disp. 76. n. 3. facit tex. in c. super quibusdam. De V. S. ibi ex antiqua consuetudine à tempore cuius non extat memoria & in L. 3. §. ductus aquâ ff. de aqua quot. cuius origo memoriam excessit, Iure constituti loco habetur. Doctores autem & textus supra relati optimè cum hac opinione conciliari videntur, per illum modum loquendi quo utitur Menoch, De arbit. Iud. lib. 2. Cent. I. casu 43. n. 2. Nimirum quòd illud dicatur tempus immemoriale cuius initii memoria non est in contrarium bonus tex. in c. 1. de consuet. in 6.

I 2 Nova est disputatio, an sit immemorialis possessio, quā constat infra 100. annos cæpisse, nescitur autem, quando? adcoque an tempus immemoriale necessariò debeat 100. annos excedere?

Affirmant: Card. in c. si diligentius
præscript. Molina. d. disp. 76. n. 2.
Cov. de præscript. p. 2. §. 3. sub. n. 9.
Sed, siistorum D.D. argumenta per-

p^{er}

pendo, parum me persuadent. etenim quod ita inferant: centenaria præscriptio requirit titulum. c. si diligenti in fin. De præscript. ergò immemorialis, quæ titulum non requirit, debet esse major centenaria, rectè negari potest consequentia, quia quod in centenaria requiratur titulus, hoc ipsum in specialem favorem Ecclesiæ Romanæ constitutū est, ne tam facile per præscriptionē damnificeatur. unde quod addit Molina, præscriptionem immemorialem esse magis privilegiatam quam centenariam, verū est respectu præscribentis, non vero respectu ejus contra quem præscribitur.

Quare in hac difficultate Ego bre-
viter sic dicendum arbitror, quod in
illis causis, in quibus præscriptio
40. annorum cum titulo procedit,
probabilius sit, ex nullo Iure e-
vinci, quin etiam infrà 100. annos,
ad effectum quod aliquis non tenea-
tur probare titulum, detur imme-
morialis possessio si testes saltem per
40. an-

40. annos testentur de visu proprio,
quod semper viderint rem in hoc sta-
tu fuisse, & de cætero non audiverint
de initio: quia tunc sufficienter pro-
batum est, quod *origo memoriam ex-*
cesserit, prout id solum ad immemo-
rialē possessionem requiritur *in c.l.*
3. §. ductus aquæ. de aqua quotid. &
est. & quia de Iure Civili in præscrip-
tione 30. vel 40. annorum absolu-
tè non requiritur titulus l. sicut & l.
omnes C. de præscript. 30. annorum
De Iure vero Canonico per quan-
dam correctionem sit introductum,
ut in præscriptione 40. annorum re-
quiratur titulus, ubi ius resistit præ-
scribenti *c. i. de præscript. in 6. vi.* Iuris p
detur omnino congruum, ut haec cor-
reptione strictè accipiatur. *l. præcipimus* sam H
C. de appell. & non extenditur ad eum docue-
casum, quo aliquis per famam & testes onem
potest probare, possessionem 40. an- pisse, ai
nos longius excessisse, & ita qui hæreti-
dem, ut initii memoria non existat, rali pr
quamvis foris 100. anni elapsi non Poss
sint, atque huius opinionis (ex aliisem ci
ta.

tamen fundamentis) etiam est Cravetta de antiqu. temp. p. 4. sect. absolutis differentiis n. 2. cum gl. in c. cum nobis. v. centum. de præscript. & Alessandro apud eundem Crav. n. 4. citato.

Interim tamen quia in causa Decimarum non est locus præscriptioni sed solum ex præsumptione proceditur, ut jam saepius repetitum; ideo liberter concederim, quando constat possessionem infra 100 annos cœpisse, nescitur autem quando, posse tales circumstantias & conjecturas concurrere, ex quibus præsumptio temporis antiqui elidatur & pro Parocho (qui aliunde jam præsumptionem, Iuris pro se obtinet) sufficienter probetur, Laicum malam possidendi causam habere, nisi de legitimo titulo docuerit. v. g. si constet possessio-nes onem multum infra 100. annos cœ-panisse, antecessores Laici suisse potentes qui hæreticos; si testes super immemo-ritat, riali producti varient, &c.

non Postremò quæri potest, utrum sal-aliissem circa Ius utile decimandi, cuius

C

Lai-

§ 0 Laicus non est incapax , consuetudo
vel præscriptio aliquid operari vale-
at?

17 ^{¶.} Cùm Canon Later. Conci-
lij, quo prohibetur, ne Laici de De-
cimis infeudentur , non sit Iuris na-
turalis aut divini , nihil putarem
obstare , quin per contrariam con-
suetudinem abrogari possit. arg. cap.
fin. de consuet. l: de quibus cum. seqq
ff. de LL. haud enim videtur i-
rrationabile, quòd Laicis Decimæ in-
feudum concedantur cum autho-
ritate Episcopi , si id ipsorum me-
rita , vel Ecclesiæ utilitas exposcat.

Deinde illam prohibitionem Cor-
ciliij plurimi D. D. tantum accipiunt
de infeudatione *perpetua* & in he-
redes transitoria, unde cùm con-
ditiones Iurium non sint exten-
dæ. L. *præcipimus in fin.*
de appell. existimant , etiam nun-
hodie posse per Episcopum ali-
umve Ecclesiæ Prælatum Deci-
mas alicui Laico ex justa causa
cum ordinaria Iuris solennitate a-

tem

tempus vitæ, vel aliud longum tempus in feudum vel Emphyteusim concedi gl. & Abb. in c. quamvis de Decimis. Cov. var. res. lib. I. cap. 17, n. 5.

R. II. Quamvis inter D.D. con-
trovertatur in c. prohibemus. b. t. u-
trum Ius utile per unum Laicum ac-
quisitum in alium recte alienetur :
nihilominus per consuetudinem ta-
les alienationes convalidari posse,
quia in Iure dubio optima legum in-
terpres est consuetudo l. si de inter-
pretatione 37. de LL. & hinc non
dubito , quin multæ Decimæ ante
Concil. Later. ab Ecclesiis per mo-
dum feudi vel Emphyteusis separa-
tæ sint , quæ etiamnum hodie apud
Laicos manent non quidew semper
Iure hereditario , sed per diversas
venditiones & alienationes bonorum
ad eos devolutæ. licet autem Laici ,
qui hujusmodi Decimas possi-
dent, nulla pro ijs servitia aut fideli-
causa statem secundum naturam Feudorum
itate a Ecclesiæ præstent, non gamen statum

52 Pars IV. Caput I^o

vincitur, quod tales Decimæ ab initio non fuerint per modum Iuris utilis concessæ, nam præstatio servitorum & fidelitatis juramentum non est substantiale, sed tantum naturale contractus feudalis, unde pacto & consequenter etiam præscriptione illa obligatio tolli potest, quemadmodum dari feudum Francum, in quo nulla servitia præstantur, & in feudo concessio Ecclesiæ non præstari fidelitatem c. un. Ecclesiam fidel. non fac nemo est, qui ignoret: Item quod obligationi præstandi annum canonem præscribi possit per Emphyteutam, dicetur inferius in § 3. sub n 7. Est tamen inter res feudales & Emphyteuticas profanas ac inter decimas differentia, quod illæ per præscriptionem possint transire in alodium, non verò istæ, quia juris directi decimandi incapax est Laicus. Sed aīs, quid valebit hoc jus directum apud Ecclesiam, si Laicus id non recognoscatur, nulla pro eo servitia fidelitatem, Canonem, aut laudem.

um puæstet? R. Sicut in aliis rebus præscriptio contra Ecclesiam admittitur, ita etiæ in his. Et unum saltem reperio hujus juris directi effectum, quod nimirum Ecclesia has Decimas à Laico possessas contra fascum vindicare posset, si Laicus sine legitimo herede defunctus bona vacantia reliquerit, aut crimen confiscatione bonorum dignum commiserit, in feudis enim & Emphyteuticis domino directo præjudicari non potest. Utrum autem S. Pontif. pro plenitudine potestatis suæ non posset Ecclesiæ adversus præscriptiōnem Laicorum eatenus restituere, ut Laici in recognitionem directi domini ternerentur de Decimis posses̄singulis annis certam aliquam portionem solvere, altioris indaginis est, & licet id foret æquitate plenum, ac Ecclesijs utile, vix tamen sine co-operatione Imperatoris & Principum terrarum possit in executionem deduci.

R. III, Hodie stante prohibitione

C 3

con-

74 Pars IV. Capitulū I.

Concilii Later. posse quidem Laicum
 contra alium Laicum ante Concilium
 infeudatum Ius utile præscribere,
 contra Ecclesiam autem post Con-
 cilium non posse, vel enim sciret post
 Concilium non licere habere Deci-
 mas in feudum ab Ecclesia vel
 ignoraret: Si prius, foret in mala
 fide *vera*, si posterius esset in
 mala fide *ficta*, seu in ignorantia
Iuris, quæ non prodest acquirere vo-
 lentiibus *L. Iuris.* 7. ff. *de Iuri*
& fact. ignor. L. numquam. 31. n.
prff. de usucap.

Sedāis, posse contingere, ut ali-
 quis sciat, non licere dare feudum
 Decimorum Laicis post Concilium,
 & tamen sit in bonâ fide, si nimis
 ipse & ejus antecessores tempore
 immemoriali Decimas ex titulo
 feudi possederint. R. si in hac imme-
 moriali possessione non constet de
 initio, omni meliori modo præsu-
 mendum esse Laici maiores fortè ex
 privilegio & dispensatione speciali
 tale feendum accepisse. fin autem

Paro

Parochus docere possit, quod tantum
per privatas conventiones inter suos
& Laici antecessores (quamvis Epi-
scopi auctoritate accedente, feudum
datum sit, quantocunque etiam
tempore non erit praescriptum, sicut
enim pactis privatorum Juri publi-
co derogari non potest, ita nec con-
traveniri prohibitioni Legis commu-
nis, publicam utilitatem concernen-
tis per privatorum & particularium
hominum præscriptionem. Cui non
obstat, quod res temporales Ecclesiæ
immobiles vel mobiles pretiosæ alie-
nari prohibitæ nihilominus praescribi
possint. Riccius in *praxi aurea* p. I.
res. 32. nam diversitatis ratio est ista,
quod res Ecclesiæ temporales non
prohibeantur absolutè devenire in
manus Laicorum, sed tantum sine so-
lennitatibus, quas cursus temporis, &
bonæ fidei possessio per 40. annos con-
tinuata supplere videtur. Sed circa de-
cimas absolute prohibito, ne per
viam etiā Juris utilis ad laicos quibus-
vis cum solennitatibus transferantur.